

[Domov](#) > ... > [Sodni Postopki](#) > [Civilne Zadeve](#) > [Pridobivanje Dokazov](#) > [Scotland](#)

Pridobivanje dokazov

Škotska

Vsebino zagotavlja

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Dokazno breme

1.1 Kakšna so pravila o dokaznem bremenu?

Dokazni standard v civilnih zadevah na Škotskem je tehtanje verjetnosti, pri čemer dokazno breme nosi stranka, ki želi, da se določeno vprašanje odloči v njeno korist. Zadevna stranka mora v ta namen navesti zadostne dokaze v podporo svoji trditvi. Če se glede določenega vprašanja predložijo dokazi, na podlagi katerih je odločanje o obravnavani zadevi dokaj tesno, lahko stranka, ki se nanje sklicuje pri utemeljevanju zadeve, v zvezi z zadevnim vprašanjem tudi izgubi.

1.2 Ali obstajajo pravila, ki določena dejstva izvemajo iz dokaznega bremena? V katerih primerih? Ali je mogoče predložiti dokaze, da bi dokazali neveljavnost posebne pravne domneve?

V nekaterih okoliščinah je dokazno breme glede določenega vprašanja sicer naloženo stranki, vendar se od zadevne stranke ne zahteva, da pri dokazovanju predloži vse ali kakršne koli neposredne dokaze. To se zgodi v štirih glavnih položajih:

(i) kadar je domneva v korist stranke

(ii) kadar je zadeva sodno znana, tj. sporna vprašanja so zadeve, ki jih je mogoče nemudoma ugotoviti iz virov, ki so nesporno točni

(iii) kadar za zadevo med strankama velja, da je res judicata, tj. preprečitev ponovnega odločanja o zadevi, o kateri je že bilo odločeno

(iv) kadar nasprotna stranka od začetka formalno priznava sporno vprašanje

Obstajajo tri splošne kategorije domnev.

To so:

1. neizpodbojne pravne domneve – to so nespremenljiva pravna načela, ki jih ni mogoče „izpodbiti“ ali odpraviti s predložitvijo dokazov o nasprotnem.
2. izpodbojne pravne domneve – tem je mogoče ugovarjati z dokazi, iz katerih je razvidno, da pri določeni zadevi ni zanesljivo, da bo prišlo do določene ugotovitve izključno na podlagi določenega dejstva. Vendar je verjetno, da bo do zadevne ugotovitve prišlo, razen če ne bodo predloženi dokazi, ki bi jo izpodbili.
3. izpodbojne domneve glede dejstev – te izhajajo iz dejanskega stanja posameznih zadev, izpeljano iz skupne človeške izkušnje. Kar zadeva izpodbojno domnevo glede dejstev, dejstvo A običajno pomeni dejstvo B, ker pa ni nujno vedno tako, bo sodišče obravnavalo dokaze, ki jo izpodbijajo.

1.3 Do kakšne mere mora biti sodišče prepričano o dejstvu, da na njem utemelji svojo sodbo?

Ni pravnih pravil, ki urejajo „težo“, pripisano določenemu dokazu, o tej zadevi odločata sodnik in porota. Stranka, ki nosi breme dokazovanja določenega vprašanja, mora sodišče prepričati, da je njena različica dejanskega stanja verjetnejša od različice nasprotne stranke.

2 Pridobivanje dokazov

2.1 Ali je za pridobivanje dokazov vedno potreben predlog stranke ali lahko sodnik v nekaterih primerih dokaze pridobi na lastno pobudo?

Sodnik v zadevi ne more preiskovati v svojem imenu niti ne more pozvati prič ali jih zasebno zaslišati. Kadar je v zadevi potrebno dokazovanje, bo sodnik stranke zaslišal o dokazih, ki so se mu jih odločile predložiti, potem pa bo odločil o zadevi.

2.2 Kateri so nadaljnji koraki, če je predlogu stranke za pridobitev dokazov ugodeno?

Potem ko stranke dokončajo pisne vloge, lahko običajno zaprosijo sodišče za preizkus. Pri preizkusu bodo stranke sodniku predstavile dokaze, ki jih želijo predložiti, da dokažejo svojo trditev.

2.3 V katerih primerih lahko sodišče zavrne predlog stranke za pridobitev dokazov?

V primerih, ko sodišče odloči, da je določen dokaz nedopusten.

Za dopustnost dokaza morata biti izpolnjeni dve zahtevi. Biti mora upošteven in skladen z brezpogojnimi dokaznimi pravili.

2.4 Katera dokazna sredstva obstajajo?

Pri vsebinskem odločanju o zadevi je dokaze mogoče predložiti pri treh vrstah obravnav. To so preizkusi, preizkusi pred odgovorom in obravnave pred porotnim sodiščem. Preizkus pred odgovorom je preizkus v zadevi, v kateri sodišče meni, da je treba dokaze obeh strank obravnavati pred odločitvijo o kakršnih koli pravnih vprašanjih, ki jih je morda treba razrešiti za dokončno odločitev v zadevi. Skoraj vse obravnave dokazov se opravijo s preizkusom ali preizkusom pred odgovorom, le zelo redko pridejo zadeve do obravnave pred porotnim sodiščem. Obravnave pred porotnim sodiščem so na voljo le na glavnem civilnem sodišču (Court of Session) pri določenih vrstah tožbe ali grofijskem sodišču za telesne poškodbe (Sheriff Personal Injury Court).

2.5 Kateri so načini pridobivanja dokazov od prič in ali se ti razlikujejo od načinov za pridobitev dokazov od izvedencev? Kakšna so pravila v zvezi s predložitvijo pisnih dokazov in izvedenskih poročil/mnenj?

Dokazi se običajno pridobijo na tri načine: z ustnim pričevanjem ter materialnimi in dokumentarnimi dokazi prič.

Ustno pričevanje vključuje dokaze iz druge roke, ko se priča preprosto navezuje na nekaj, kar je nekdo videl ali slišal. Po možnosti je praksa taka, da priče na sodišču osebno pričajo, tako da se lahko zaslišijo po običajnem postopku in navzkrižno.

Materialni dokazi so oprijemljivi in fizični ter jih je treba predložiti. Običajno mora posamezni dokaz omeniti vsaj ena priča, da je dopusten.

Dokumentarni dokazi so lahko pisni, natisnjeni ali zabeleženi na drug zanesljiv način, na primer na trak, video, CD ali elektronsko, in tudi ti morajo biti predloženi. Od izvedencev se bo običajno zahtevalo, naj pri predstavitvi dokazov nastopijo na sodišču, tj. pričajo v podporo predloženemu poročilu.

Pisni dokazi, kot so zaprisežene izjave, so redno dopuščeni in sprejeti kot dokazi v civilnem postopku. Izvedenci bodo običajno na sodišču osebno predstavili mnenje kot dokaz v postopku. V mnogih primerih bo izvedenec izrazil podporo poročilu, ki je bilo predloženo.

2.6 Ali so določena dokazna sredstva močnejša od ostalih?

Splošno pravilo je, da se v zadevi predložijo najboljši dokazi. Na Škotskem je zelo pomembno ustno pričanje, bolj kot druge oblike dokazov, saj lahko priča sodišču iz prve roke predstavi, kar je videla ali slišala.

2.7 Ali so za dokazovanje določenih dejstev obvezni določeni načini dokazovanja?

V določenih okoliščinah se zahteva pisna listina. Na primer pri sestavi pogodbe v zvezi z zemljiščem, pri skrbništvu, kjer se oseba opredeli kot edini skrbnik lastnega premoženja ali kakršnega koli premoženja, ki ga morda pridobi, ali pri pripravi oporoke, oporočnih skrbniških razpolaganj in poravnave ali kodicila.

Kadar se je treba opreti na listinske dokaze, mora biti predložen tudi izvirnik listine, razen če stranke sprejmejo kopijo izvirnika ali kopijo, ki jo je oseba, ki jo je pripravila, potrdila kot verodostojno.

2.8 Ali so priče dolžne pričati po zakonu?

Na splošno je vsaka priča, ki je pozvana k pričanju, to tudi dolžna storiti.

2.9 V katerih primerih lahko priče zavrnejo pričanje?

Kadar ima priča privilegij zoper odgovarjanje na vprašanja, tj. pri komunikaciji med pravnim svetovalcem in njegovo stranko. V škotskem pravu velja tudi splošno pravilo, da se oseba ne sme prisiliti k samoobtožbi. Priča lahko zavrne odgovor na vprašanje, če odgovor po resnici morda vodi v kaznivo dejanje ali vključuje priznanje prešuštva, saj bi nepošten odgovor lahko pomenil obtožbo zaradi lažnega pričanja.

2.10 Ali je lahko oseba, ki zavrne pričanje, kaznovana ali prisiljena, da priča?

Če oseba zavrne pričanje, jo je v pričanje mogoče prisiliti pod grožnjo obtožbe zaradi razžalitve sodišča. Če priča zdaj zavrača pričanje, je mogoče kot dokaz predložiti prejšnjo izjavo, ki jo je podala.

2.11 Ali obstajajo določene osebe, od katerih ni dovoljeno pridobiti dokazov?

Ne. Zakon o ranljivih pričah iz leta 2004, ki se nanaša na Škotsko (Vulnerable Witnesses (Scotland) Act 2004), je odpravil „preizkus sposobnosti“ za priče v kazenskem in civilnem postopku, tako da dokaz ni nedopusten zgolj zato, ker priča ne razume dolžnosti pričanja po resnici ali razlike med resnico in lažmi. O zanesljivosti in verodostojnosti pričevanja bo odločil sodnik ali porota, ob upoštevanju vseh dokazov, predstavljenih v zadevi.

2.12 Kakšna je vloga sodnika in strank na zaslišanju priče? Pod kakšnimi pogoji je lahko priča zaslišana prek videokonference ali z drugimi tehničnimi sredstvi?

Vloga sodnika je zagotoviti, da bodo stranke pričali, med izpovedbo pričevanja pravično izpraševale. Sodnik mora delovati nepristransko. Lahko tudi postavlja vprašanja, na primer za pojasnitev zadeve, ki ostaja nejasna, ali za načrtovanje dodatne smeri poizvedovanja, ki se zdi pomembna. Vloga strank je, da izmenoma zaslišujejo svoje priče, ki bodo potem izmenoma na voljo za navzkrižno zaslihanje nasprotne stranke ali strank.

V skladu z zakonom o ranljivih pričah iz leta 2004, ki se nanaša na Škotsko, ima ranljiva priča (kot je opredeljeno v zakonu) pravico, da zaprosi za posebne ukrepe (npr. TV povezava v živo, zaslon, podpornik) v pomoč pri pričanju. V nekaterih postopkih po zakonu o otrocih iz leta 1995, ki se nanaša na Škotsko ((Children (Scotland) Act 1995), je pričo mogoče zaslišati tudi prek televizijske povezave v živo.

3 Ocenjevanje dokazov

3.1 Ali so sodišču postavljene omejitve pri izdaji sodbe, če stranka dokaza ni pridobila zakonito?

Sodišče ima diskrecijsko pravico glede izločitve nepravilno pridobljenih dokazov, kar je v skladu s prevladujočim ciljem interesov pravičnosti.

3.2 Ali moja izjava šteje kot dokaz v postopku, v katerem nastopam kot stranka?

Če poda izjavo stranka v civilni zadevi, jo bo sodišče pri sprejemanju odločitve o zadevi upoštevalo skupaj z vsemi drugimi dokazi.

■ Zadnja posodobitev: 09/09/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.